

Asia: VN/34057/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täyden

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täydentämisestä

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty 16.12.2022 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla täydennetään hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta (HE 236/2021).

Aluehallintovirasto kannattaa esitystä sellaisenaan ja pitää välttämättömänä uuden 16 §:n lisäämistä rahanpesulain 3 lukuun koskien pakotesäätelyn noudattamiseen liittyvää asiakkaan tuntemista.

Vaikka pakotelainsäädäntö on jo nyt ilmoitusvelvollista velvoittavaa lainsäädäntöä, pakotelainsäädäntö on jäänyt osalle aluehallintoviraston valvomista ilmoitusvelvollisista hyvin tuntemattomaksi. Pakotelainsäädännön tuntemuksessa ja noudattamisessa on havaittu huomattavan paljon vaihtelua, jonka vuoksi rahanpesulakiin kirjattu nimenomainen velvoite ottaa pakotelainsäädäntö huomioon selkeyttäisi nykyistä tilaa ilmoitusvelvollisen kannalta.

Koska velvoitetta huomioida pakotesäätely ei ole kirjattu nimenomaisesti rahanpesulakiin, ei rahanpesulain mukaisilla valvontaviranomaisilla ole tällä hetkellä toimivaltaa valvoa sitä, noudattavatko niiden valvomat ilmoitusvelvolliset pakotelainsäädäntöä. Pakotteiden tehokkaaksi

toimeenpanemiseksi valvontaviranomaisilla tulee olla asiassa valvontatoimivalta ja valtuudet määrätä hallinnollinen seuraamus säännösten noudattamatta jättämisestä. Aluehallintovirasto toivoo ehdotettujen muutosten pikaista hyväksymistä ja voimaantuloa. Aluehallintovirasto pitää uutta pykäläehdotusta selkeänä, jonka vuoksi se voidaan hyväksyä sellaisenaan.

Toinen aluehallintoviraston kannattama ja tarpeellisenä pitämä muutos koskee uuden 5a §:n lisäämistä rahanpesulain 8 lukuun.

Elinkeinovalvonnassa esiintyy usein tilanteita, joissa rikkomukseen tai laiminlyöntiin osallisena ollutta yritystä ei ole enää olemassa erilaisten yritysjärjestelyjen vuoksi. Monet aluehallintoviraston valvomista ilmoitusvelvollisista ovat kasvaneet voimakkaasti erityisesti yrityskauppojen myötä, mutta ilmoitusvelvollisille on ollut epäselvää se, missä määrin ilmoitusvelvollinen on vastuussa siitä, että sille yrityskaupan myötä siirtyneiden asiakkaiden tuntemistiedot ovat riittäviä ja ajan tasalla. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä sitä, ettei rikkomusten johdosta määrättävistä seuraamuksista ole mahdollista vapautua jälkikätein yhtiöoikeudellisin järjestelyin ja katsookin, että uusi 5a § selkeyttää vastuusäännöksiä yritysjärjestelytilanteissa niin valvontaviranomaisen kuin ilmoitusvelvollisenkin kannalta.

Aluehallintovirasto kannattaa ehdotettua muotoilua, jonka mukaan hallinnollinen seuraamus voidaan määrätä sille, jolle elinkeinotoiminta on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena. Siinä missä ilmoitusvelvollisen elinkeinotoiminta on voinut siirtyä toiselle esimerkiksi yrityskaupan tai sulautumisen myötä, on ilmoitusvelvollinen voinut myös esimerkiksi jakautua useisiin uusiin yrityksiin. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan hallinnollinen seuraamus tulee voida määrätä kaikissa näissä tilanteissa. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että lainsäädäntö on seuraamuksen määrittämisessä selkeä. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, onko lainsäädäntöä kirjoitettaessa ajateltu tilannetta, jossa esimerkiksi osakeyhtiö lakkaa ja jakautuu useaksi eri yhtiöksi. Hallituksen esityksessä tulisi huomioida tässä tilanteessa se, mille taholle hallinnollinen seuraamus määrätään, jos elinkeinotoiminta on siirtynyt yritysjärjestelyn vuoksi usealle eri taholle.

Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole esitykseen lausuttavaa.

Elinkeinovalvontayksikön päällikkö Marko Peltonen

Ylitarkastaja Raisa Badiali

Peltonen Marko
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Badiali Raisa
Etelä-Suomen aluehallintovirasto